

[Jørgen Jensen.]

prognose og en vis indstilling om prioritetsfølgen for de forestående store offentlige investeringer. Jeg erkender gerne, at der her foreligger en meget vanskelig opgave at løse for en minister.

For det første er det således, at fremtiden tegner sig usikkert, ikke mindst på disse områder — områder, der tilmed er overordentlig store og vidtspændende og differentierede. Hertil kommer for det andet, at de statslige myndigheder og de politiske myndigheder jo ikke kan støtte sig til en rentabilitetsberegning på samme måde som de private virksomheder, når de planlægger investeringer et større eller mindre antal år frem i tiden. Det tredje moment er dette, at staten kun suverænt bestemmer over ca. halvdelen af de offentlige investeringer. For ca. den anden halvdel vedkommende må de statslige myndigheder nøjes med at registrere, f. eks. hvad kommunerne eller forsyningsværkerne ønsker at investere. Endelig er det jo et meget vigtigt moment i denne sag, at investeringerne indpasses i den samlede samfundsøkonomiske ramme, hvorunder også erhvervenes investeringer, det private forbrug, eksporten samt det offentlige forbrug skal indpasses.

Det må alligevel være et stærkt ønske fra vor side, fra folketingets side til regeringen, at den på trods af disse vanskeligheder anviser den udvikling, som regeringen selv ønsker. Vi har i de allerseneste år fået 3-årige bygge- og anlægsoversigter over de offentlige investeringer. Der er ingen tvivl om, at disse er værdifulde som et supplement til de tidligere helt suveræne 1-årige finanslove; det er et fremskridt.

Den redegørelse, som den højtærede økonomiminister kom med forleden dag, bilagt de tabeller, som blev omdelt her i salen, er såre interessant, men det synes mig at være vanskeligt rigtig at få fat i, hvad denne oversigt egentlig dækker over, og hvorledes den skal forstås. Der er efter de indledende bemærkninger til dels tale om skøn. På nogle områder er der fuldt udarbejdede programmer; på andre områder er der overslag over forventede samlede investeringer, og endelig anvendes et udtryk som rene skøn. Den højtærede økonomiminister bruger selv udtrykket, at der ikke er tale om definitive pla-

ner, og heller ikke skal alle de foreliggende planer for enhver pris føres ud i livet inden for de næste 3 år. Særlig vejledende er disse oplysninger unægtelig ikke for os andre. Vi kan konstatere, at i de foreliggende oversigter viser tallene en stigning fra tidligere under 4 til godt 5 milliarder kr. pr. år, således at den kommende 3 års periode i alt omfatter ca. 14 milliarder kr. i offentlige investeringer. Under alle omstændigheder drejer det sig altså om voldsomt store og ligeledes om stærkt stigende tal

Trafikinvesteringerne udgør en stigende del af den samlede investering, og i øvrigt, kan man se på talrækkerne, tenderer den direkte statsinvestering og den direkte statsfinansiering mod at stige mere end f. eks. de kommunale investeringer og forsyningsværkerne.

Vi kan vel alle se, at der på samtlige de 14 områder, som økonomiministeren omtalte, foreligger ønsker og store behov for flere investeringer. Jeg kan nævne nogle af disse områder — så er vi vel straks enige. Det gælder veje, baner, havne, lufthavne, offentlige værker, skoler og læreanstalter og forskning, sundhedsvæsen og sociale institutioner. Yderligere nævnes Grønland, Færøerne og forsvaret. Det ville unægtelig være rart for meget store kredse, om alt det, der her stilles op, og måske mere til endda kunne føres ud i livet. Jeg kan da klart se, at for nogle af disse investeringer gælder det, at de er særdeles stærkt påkrævede, også ud fra en rent erhvervsmæssig betragtning; andre kan være det ud fra en social betragtning. Spørgsmålet er imidlertid, om vi har kræfter og midler til at gennemføre det hele, og dette spørgsmål skal jeg om lidt komme tilbage til.

I selve opstillingen af disse oversigter og disse lister ligger en vis prioritering eller rangfølge for ønskerne, men man kan alligevel rejse det spørgsmål: får vi så forførelig meget at vide af den højtærede økonomiminister? Hvad betyder det f. eks., at der om 3 år skal anvendes 1.565 mill. kr. til veje, selv om det samtidig oplyses, at vi i indeværende finansår bruger 1.030 mill. kr. til det samme formål? Hvor mange kilometer kan man få heraf? Hvor mange kilometer motorvej får man f. eks. for 100 mill. kr., og hvor mange kilometer motorvej har